

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 16.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 1 Nov. 1907.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonsspris 20 öre pr petitråd.

27:e Årg.

Ernst von Dohnányi.

I Bergen och Kristiania, der den berömde ungerske pianisten och kompositören Dohnányi nyss konserterat, har han gjort en ofantlig succés med stormande ovationer, enligt hvad tidningarne der förmåla. Detta ökar intresset hos oss som i dessa dagar få göra konstnärers bekantskap på de hittills annonserade två konserter, hvilka han gifver i Musikaliska akademiens stora sal. I början af året bereddes oss af Konserthörsningen tillfälle att lära känna hans förmåga som tonsättare genom utförandet af hans symfoni i D-moll, ett mycket framstående verk som slog mycket an, rikt som det är på goda idéer och vackra klangeffekter, såsom vi då yttrade. Ernst von Dohnányi besöker nu för första gången, efter hvad vi tro, den skandinaviska halfön, men i den danska hufvudstaden har han under senare år flere gånger låtit höra sig och tyckes der ha funnit en tacksam publik. I vår redogörelse för musiklifvet i Köpenhamn hafva hans besök och konserter der relaterats, såsom våra läsare torde erinra sig. I mars 1905 biträdde han sålunda på en Weingartner-konsert med utförande af Beethovens G-dur-konsert och gaf sedan tre egna konserter. I oktober samma år finna vi honom åter der, jemte lady Hallé gifvande ett par konserter i konsertpaläets stora sal, och han annonserade sedan om tre abonnemangskonserter, hvaraf den första i december hade Beethoven—Schubert på programmet, den andra, i början af 1906, Schumann—Brahms och den tredje, sista mars, Chopin—Liszt. Strax före denna hade han medver-

Elsa Stenhammar.

Ernst von Dohnányi.

kat vid Björvigskas kvartettens kamarmusiksoaré. I den stora utländska musikvärlden är von Dohnányi mycket högt värderad både såsom pianist och komponist. De biografiska uppgifter vi om konstnären ha att tillgå äro ganska sparsamma, en del af dem ha vi hämtat från en tidning i Bergen, der han varit föremål för en intervju.

Ernst von Dohnányi är född i Pressburg d. 27 juli 1877. Han säger sig själf icke ha varit något underbarn, ty han började icke spela förr än han var 6 år, och det tycker han ej är så »vidunderligt». Om hans studier och första uppträdande ha vi ännu icke funnit några uppgifter, men från Wien omtalas han 1904 såsom pianist och »en farlig rival» till den derstädes verkande, berömde pianisten Emil Sauer. På samma gång nämnas med beröm hans D-moll-symfoni, violoncellsonat och pianokvartett, op. 1., karakteriserad såsom ett af de mest betydande kamarmusikverk som uppstått efter Brahms. I Wien blef hans pianokonsert, E-moll, prisbelönt och spelades der, som det säges, »med mycken bravur» af komponisten, som sades »röja stor begåfning». Man har påstått att Dohnányi skall vara en väldig dundergud på pianot, men om så är fallet, utgör ej styrkan pianistens förnämsta egenskap, ty vid en hans konsert, gifven detta år i Barmen får han oinskränkt beröm som Mozart- och Beethovenspelare. Man kan ju ock föreställa sig att då konstnären nu hunnit till sitt 30:de år han såsom sådan äfven uppnått en betydande utbildning och mångsidighet. Han är för öfrigt en stadgad gift man och hans äldsta barn har ett halft dussin år på nacken.

Vi gå nu att till slut omnämna Dohnanyis kompositoriska verksamhet, så vidt den är oss bekant, och följa dervid opuslät på hans verk. Märkligt nog är hans opus 1 ett så betydande arbete som *Pianokvartetten* i C-moll, som ofvan omtalats. Därefter följer som op. 2 *Vier Klavierstücke* (1 Scherzo, 2 Intermezzo (Am.), 3 Intermezzo (Fm.), 4 Capriccio (Hm.); Op. 3 *Walzer* för piano 4-händ; Op. 4 *Variationer o. Fuga* öfver ett tema af E. G. (spelas på hans 2:dra konsert här); Op. 5 *Konsert*, E-moll för piano och ork. (arr. för 2 pianon); Op. 6 *Passacaglia* för piano; Op. 7 *Kvartett* för 2 violiner, viola och violoncell; Op. 8 *Sonat*, B-dur, för violoncell och piano; Op. 9 *Symfoni*, D-moll (arrang. för piano 4: händ.); Op. 10 *Serenade* för violin, viola och violoncell (arrang. f. piano 4: händ.); Op. 11 *Vier Rhapsodien* för piano; Op. 12 *Konsertstück* för violoncell och piano; Op. 13 *Vinterreigen*, 10 Bagateller för piano (1 Widmung, 2 Marsch der lustigen Brüder; 3 An Ada, 4 Freund Victors Mazurka, 5 Sphärenmusik, 6 Valse aimable, 7 Um Mitternacht, 8 Tolle Gesellschaft, 9 Morgengrauen, 10 Postludium); Op. 15. *Stråkkvartett*, Dess-dur, n:o 2; Op. 17 *Humoresken*, för piano (däraf spelas på hans 2:dra konsert här n:o 1 Marsch och n:o 4 Pastorale). Af andra hans kompositioner ha vi sett nämnas en *Gavotte* och *Musette* för piano och här spelar Dohnanyi på sin första konsert *Naila*, en vals, på programmet angifven vara af Delibes-Dohnanyi. Till Beethovens 4:de pianokonsert, G-dur, har han dessutom komponerat kaden-ser.

Ernst von Dohnanyi hör otvifvelaktigt till nutidens intressantaste konstnärer på samma gång som pianoartist och tonsättare. Vi önska honom därför välkommen till vårt land och hoppas att detta hans första besök hos oss skall efterföljas af flera, såsom det skett i den danska hufvudstaden.

Elsa Stenhammar och hennes folkvise-aftnar.

Namnet Stenhammar har god klang inom vår musikvärld och har på senare tid särskildt fått detta genom Wilhelm Stenhammar, vår utmärkte pianist och kompositör. Hans fader, arkitekten P. U. Stenhammar, har gjort sig känd som tonsättare hufvudsakligen på den andliga musikens område, och gå vi till operan, så tillhörde på sin tid Fredrika Stenhammar, född Andrée, densamma i tjugutre år till sin död 1880 och utgjorde en af dess bästa förmågor. Hennes man, Oscar Fredrik Stenhammar, broder till P. U. Stenhammar, hade en stark och omfångsrik tenorröst samt var äfven anställd vid operan 1862—65. År 1863 ingick han äktenskap med Fredrika Andrée och anställdes efter slut-

tadt operaengagement vid tullverket, der han tjänstgjorde till sin död 1884. Vi ha något utförligare talat om de båda sistnämnda, ty fröken Elsa Stenhammar, som är föremål för denna lilla nppsats, är dotter till dem; vi se sålunda att hon kan berömma sig af tonkonstnärlig börd och hon har äfven sjelf egnat sig åt tonkonsten, såsom vi här nyligen fått bevitna genom de »svenska folkviseaftnar» hon i början af oktober med biträde af en genom henne bildad och väl öföfvad damkör gifvit i Vetenskapsakademiens hörsal.

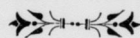
Idén till och arrangementet med dessa visaftnar är rätt originel. De utföras i solo- och kör-föredrag på en scen, föreställande en bondstuga med väggbonader och en fond med ett fönster, genom hvilket man skådar ut till ett skördefält. I Vetenskapsakademiens hörsal, der visaftnarne här egde rum, var en skärm anbringad från estradscenen till dörren åt de konserterandes förmak, hvarigenom doldes de från detta in till scenen passerande medverkande liksom den sången stundom ackompanjerande harpan och dem som i förmaket utförde hornlåtar och klingande af skällkornas klockor, hvilket skedde på ett sätt som åstadkom illusion af långa afstånd. Äfven en manlig sångares stämma från detta rum gjorde samma verkan. Damkören bestod af ett dussin unga fruntimmer i svenska nationaldräkter. Ett par af dem med goda röster uppträdde i solo- och duettsång, hvarjemte fröken Stenhammar sjelf med en behaglig altstämma samt ett till deklamation och intonation utmärkt föredrag utförde solopartier och derjemte med tongifvande och nästan omärklig ledning ordnade det hela.

För att gifva ett begrepp om dessa folkviseprestationer må här programmet till första aftonen anföras. Detsamma började med »Valborgsmässedans och hornlåtar». — Vid skymningens inträdande kvällen före 1:a maj begåfvo sig de yngre i byn till en närliggande höjd, der en väldig eld antändes. Ungdomen rörde sig sedan i dans kring elden och sjöng denna sång, hvarunder aflägsna lurlåtar hördes. Till aftonens högtidlighet hörde, att valdhornen då skulle efter vinterns hvila först låta höra sig. — Efter detta nummer följde: 2. Majvisa (Skåne), »Jungfrun är så sorgeligt bedröfvad» (Nerike); 3. »Och inte vill jag sörja», »Glädjens blomster», »När jag var ett litet barn», (altsolo och damkör); 4. Vallåt (fr. Elfdalen, valdhorn), Locklåt (Mora), för sopran, Vallåt (Skattunge); 5. Dalvisa (altsolo); 6. »Blomman bland blommor», »Vefslupsvisa» (sopransolo och damkör), »Köre vatten å köre ve» (Norrländ); 7. Vallåt (Dalsland), växelsång; 8. Morapsalm; 9. Hornlåt (Helsingland), Locklåt (Elfdalen), för sopran; 10. »Till Österland vill jag fara» (altsolo), »Tiggargossen» (sopransolo och damkör); 11. »Objuden bröllopsgäst», »Flickan gick på ängen»; 12. Vallvisa (Dalsland, växelsång); 13.

»Liljorna», »Alundavisan», »Delsbovisan och Hanbiskan», »Vingåkersvisan»; 14. Gånglåt (Dalsland). Visorna voro utmärkt behandlade för 4-stämmig damkör af fröken Stenhammars moster, den bekanta organisten vid domkyrkan i Göteborg, och tonsättarinnan frök. Elfrida Andrée.

Dessa folkviseaftnar togo sin början i febr. förra året i Göteborg, och man yttrade då der om dem i en tidning: »Det är en mycket vacker tanke att söka bringa till heders den rika skatt af äkta folklig musik och diktning, som våra tyvärr allt för litet sjungna folkvisor representerar». I Göteborg har äfven en ung sångare och fiolspelmän medverkat.

Elsa Stenhammar är född i Stockholm d. 23 maj 1866 och har aflagt organistexamen i Musikaliska akademien. Hon har sedan idkat musikalisk verksamhet i Göteborg, dels såsom lärarinna, dels såsom deltagande i konsertlivet derstädes. Tillsammans med frök. Andrée har hon under de sista tolf åren anordnat omkr. 20 s. k. »folk-konserter» årligen (med stadsunderstöd). För närvarande är hon tillförordnad kantor vid Göteborgs domkyrka.

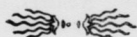
Alfred Reisenauers kompositioner.

Nekrologen öfver Alfred Reisenauer i vårt förra nummer uppgaf såsom enda komposition af honom ett sånghäfte »Wanderlieder» — detta efter en uppgift i Riemanns musiklexikon. Vi kunna emellertid nu efter att ha erhållit tillgång till tyska förlagskataloger fullständiga redogörelsen för hans tonsättningar. Dessa *Wanderlieder* utkommo 1892, då Reisenauer var nära trettio år. Efter dem följde 1896 *Gesänge und Lieder aus Goethes »Wilhelm Meister»*; samma år utkom *Traurige Lieder*, Fünf Gedichte von Heinrich Heine, och året derpå *Sieben Gesänge* ur Gustav Kastropps lyriska rhapsodi »König Elf». Af hans kompositioner äro oss vidare bekanta *Sieben Gedichte* (op. 12) för en röst och piano, ord af P. Heise, *Bal-laden und Romanzen* (op. 13) för en röst med piano, 6 *Gedichte* för en röst med piano, *Reisebilder* (op. 14), 5 Klavierstücke, 4 händ. (1. Am schwarzen See; 2. Am Staubbach; 3. Mittagsstille am Brienzer-See; 4. Aus den finnischen Schären; 5. Auf Isola Bella), jemte 50 *Übungsstücke* för piano.

Reisenauer hade emellertid i manuskript en mängd sånger, som ej utgifvits, och äfven Variationer för stor orkester. I konsten att improvisera och fantisera hade han stor förmåga. Såsom lärare har han under senare år varit mycket eftersökt af pianister.

I afseende på hans verksamhet som konserterande pianist slöt han 1887 med en rysk impresario ett fördrag om

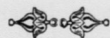
flerårigt sådant i Ryssland, såväl det europeiska som asiatiska, hvarigenom han kom att besöka Siberien, China, Persien, Mindre Asien etc. Hans segertåg förde honom också till Amerika, och i Paris gjorde han stor succés för icke så länge sedan. Hans sista uppträdande i Norden torde ha varit i december förra året, då han konserterade i Köpenhamn, der han i mars 1905 medverkade och spelade Beethovens Essdur-konsert på Joh. Svendsens och kgl. kapellets symfonikonsert.

Mozarts 7:de violinkonsert återfunnen.

En intressant nyhet för musikvärlden är att Mozarts 7:de violinkonsert, som ansetts förlorad, återfunnits och nu kommer innan kort att utgivas på Breitkopf & Härtels förlag, Leipzig. Första uppförandet af konserten kommer att ske samtidigt, såsom ämnadt är, i Berlin, Leipzig och Dresden d. 4 nov. Mozarts autograf egdes ända till 1837 af Habeneck, den bekante violinisten, konservatorieläraren och kapellmästaren vid Stora operan i Paris († 1849). Efter denna autograf togs längesedan en afskrift af Eugène Sauzay, svärson till den berömda violinvirtuosen och konservatorieläraren i Paris Baillot, hvilken afskrift sedan tillhört Julien Sauzay, son af Eugen S. Denne har af pietet mot sin fader noga akat att icke afskriften skulle komma inför profana ögon och har, trots upprepade böner, ej kunnat förmå sig att göra densamma tillgänglig. Det har nu lyckats föreståndaren för musikafdelningen i kgl. biblioteket i Berlin, prof. A. Kapfermann, att få en andra afskrift, efter hvilken nu utgifvande i tryck är föranstaltadt. Enligt en notis på autografen är densamma fullbordad d. 16 juli 1777 i Salzburg, alltså 2 år senare än de första bekanta violinkonserterna. Spåren af tiden för konsertens uppkomst framträda tydligast i besättningen af orkestern, som jemte stråckkvintetten endast har två oboer och två horn. Vid denna besättning har komponisten otvifvelaktigt rättat sig efter lokala och naturligtvis inskränkta förhållanden i Salzburg. För solostämman har komponisten emellertid haft för ögonen en duktig violinkonstnär. Principalstämman kan nämligen — efter den tidens anspråk — kallas »virtuos» och erbjuder i följd deraf äfven vår tids violinister en lika tacksam som musikaliskt värdefull uppgift, likasom äfven för diletanter och musikskolor. Hvar och en af de tre i vanlig form skrifna satserna säges vara rik på musikaliskt lif, och det är svårt att afgöra hvilken af dem har företrädet, den präktigt majestätiska första satsen, det intagande G-durandantet eller det friskt pulserande

final-rondot. Konserten utgifves äfven för violin och piano (violinstämman betecknad af Hans Sitt, k'averutdraget af Otto Taubmann) till ett pris af 4 Mk. Partituret kostar 9 Mk och 8 orkesterstämmor 90 Pf. för hvarje.

Några ord om d:r Ludwig Wüllner med anledning af hans konserter i Göteborg.

En af undertecknad länge närd önskan gick helt oväntadt i uppfyllelse. då Ludwig Wüllner nyligen utsträckte sina konsertresor äfven till Sverige och gaf visafnarn i Stockholm och Göteborg, i hufvudstaden ej mindre än sex, i Göteborg två. Undertecknad, som för sju år sedan hade tillfälle att höra och lära känna honom i Leipzig och som genast blef hänförd af hans gensaliska prestationer såväl från scenen som konserttribunen, som skådespelare, sångare och recitator, önskade många gånger att han skulle styra sin kosa till Sverige för att visa, till hvilken uttryckshöjd framförandet af en sång eller en dikt kan bringas. Men jag får säga, att jag var tveksam om, huruvida hans sång verkligen skulle slå helt igenom hos oss, der den stora massan af publiken fäster så stort afseende vid en klangskön stämma hos en sångare. På den tiden då jag hörde honom i Leipzig, stod nämligen hans sångkonst på ett betydligt primitivare stadium än den nu gör, och en af mina tyska sångarvänner betecknade honom till och med som en »förbrytare» inom sångkonstens värld.

Den i sig själf föga klangsköna stämman misshandlades då på det grymmaste genom esomoftast framträdande falska muskelspänningar, åstadkommande än pressning af tonen, än halsljul, och sången stördes då och då af gomljud och andra felaktigheter, som hos ett för sådant känsligt öra kan komma så mycken förargelse åstad. Men föredraget var lika härligt, lika genomtänkt och utmejsladt, lika sannt och gripande.

I Leipzigs Gewandhaus och sedan en gång på teatern gafs Byrons »Manfred» med Schumanns musik, och den framställning d:r Wüllner gaf åt titelpartiet i den storslagna dikten var till den grad levande och sann, att denna tolkning för alltid kommer att stå inbränd i mitt minne.

Som »Kung Lear» i Shakespeares skådespel hade jag också tillfälle att se honom äfvensom höra honom som »Tannhäuser» i Wagners opera, som »Faust» i Berlioz' konsertopera »Fausts fördömdelse» samt som romanssångare. I högsta grad intressant var han då att höra på grund af sin stora intelligens, som förenad med grundlig bildning samt hängifvenhet och vördnad

för konsten, gaf åt hans tolkningar en fullödighet och öfvertygande kraft, hvars make är svår att uppleta.

Som sagdt, på den tiden var hans tonbildning bristfällig, men han har under senare år genom ifriga studier, ej minst hos den duktige tyske tonbildningsläraren George Armin, dels öfvervunnit, dels betydligt förminskat de felaktigheter i tonbildningen, som förr ofta så störande inverkade på hans sångprestationer. Hvad som i undertecknads tycke nu mest faller i ögonen (eller kanske snarare öronen) är en viss flackhet i tonbildningen, men detta är kanske en smaksak.

Huru som helst, en stor, genialisk konstnär är han och en framställare, som man bör tacka Gud för, att man får höra. Sångaren bör man tacka för att man får höra Schuberts, Schumanns och Loewes odödliga sånger vid sidan af den modernare Brahms och de ultramoderna tonsättarne Hugo Wolff och Rich. Strauss. I vår nervösa tid med dess osunda, abnorma känslolif har man godt af att höra sångerna från Schuberts och Schumanns dagar, hvilka med sina enkla, musikaliskt okomplicerade melodier, sitt klangsköna, målade ackompagnement gifva ett rent och sannt uttryck åt de alltid själsfriska texterna, vare sig de skildra bedröfvelse eller jubel eller helt enkelt måla en naturstämning. Då de utföras på ett sådant sätt som Wüllner sjunger dem, förstär man först rätt, hvika skatter till gräns förborgade i deras okonstlade yttre.

Den dramatiska kraften i Schuberts »Der Wanderer», »Der Doppelgänger», »Erlkönig», »Der Wegweiser» och Schumanns »Waldesgespräch» och »Die beiden Grenadiere» gjorde i Wüllners tolkning en gripande, ofta uppskakande verkan, under det att de enkla, milda stämningarne i sådana sånger som Schuberts »Die Taubenpost», »Die Forelle» och »Das Lied im Grünen» fingo en lika sann och troget förstående tolkning af konstnären.

Inom den moderna genren fingo Brahms' »Auf dem Kirchhofe» och »Verrat», Rich. Strauss' »Cäcilie» och Hugo Wolffs förtjusande sånger »Auch kleine Dinge», »Ein Ständchen Euch zu bringen», »Wenn du zu den Blumen gehst», och »Auf dem grünen Balkon» ett utomordentligt utförande.

Af öfriga sånger på programmen kunna särskildt framhållas Strauss' »Das Lied des Steinklopfers» för sin krassa realism samt Hugo Wolffs »Epiphanias» för sin dråpliga komik. Att Wüllner skulle förstå att levande gestalta Loewes dramatiska ballad »Archibald Douglas» är ju själfklart.

Den, andra konsertens program avslutande, deklamationen »Das Hexenlied» af Ernst von Wildenbruch med beledsagande musik af Max Schillings gjorde genom sin gripande framställning ett starkt intryck äfven på dem som, genom ovana att höra tyska

språket talas, ej kunde i detalj förstå diktens innehåll.

Herr Coenraad van Bos, som vid båda konserterna skötte ackompanjementet, visade sig inom sitt område som en med Wüllner fullt jemnbördig konstnär.

Det är att hoppas, att, när isen nu är bruten, de båda konstnärerna i framtiden ofta skola genom sitt besök förskaffa oss en hög konstnjutning.

H - t.

Roger och Jenny Lind.

Den berömda tenoren Roger, född 1815, död 1879 i Paris, var såsom andra stora tenorer, damernas afgud. Det störde emellertid ej hans lugn och ej heller hans hustrus. Fru Fanny var en högst intagande och spirituel fransyska, som var hans »goda kamrats» och gjorde hemmet för honom mycket angenämt. Hon brukade också följa med honom på alla hans resor, och ju mer damvärlden svärmade för »le beau Roger», desto stoltare var hans Fanny öfver honom, och ingenting roade henne så mycket som att läsa de kärleksbref, som i massa anlande till »operans stjärna» och af hvilka hon sedan gjorde sig papiljotter.

År 1848, det år då från Paris hela kontinenten revolutionerades, fann Roger, likasom så många andra, den franska hufvudstaden obehaglig och lätengagera sig för en turné med Jenny Lind. Han tog sålunda med sina noter och sin Fanny och begaf sig till London, der saken klarerades med impresarien. Turnén skulle räcka en månad och gå genom England, Skotland och Irland. Balfe, den berömda Balfe, »Zigenerskans» kompositör, var turnéns kapellmästare; F. Lablache, son till »den store» Lablache, sjöng baspartierna, och baryton var Belletti, hvilken, som bekant, tillhörde Stockholmsoperan 1839—44 och sålunda der var samtidigt med Jenny Lind.

Roger var särdeles förtjust öfver att få göra en sådan konstressa vid sidan af den tidens förnämsta sångerska medan på fastlandet öfverallt rådde politiska stridighet och blodiga krig.

»Hvilken lycka!» — sade konstnären glädjestrålände. »Jag skall få tillfälle att studera detta sällsamma väsende, som Paris aldrig fått rå om, men hvars världsrykte, födt i Tyskland under Meyerbeers auspicier, i England tagit så stora dimensioner, att man i en stad vid hennes ankomst ringer med alla klockor och i en annan en ärkebiskop går henne till mötes och erbjuder henne bostad i sitt palats! En konstnärinna af ädlaste hjärta och verklig kungligt frikostig...

»Ja, det måste vara mycket intressant för dig», sade hans hustru leende,

»och mycket fördelaktigt för ditt renommé». —

Repetitionerna försiggingo och Roger gick tillsamman med Jenny Lind igenom alla deras ensembler i »Sömn-gångerskan», »Lucie», »Puritanerna» och »Regementets dotter», af hvilka operor repertoaren skulle bestå.

— »Nå?», sade fru Roger efter första repetitionen under det hon för såg hans Tonio-kostym med nya band.

»En märkvärdig kvinna!» utropade Roger, som annars tog allt från den glada sidan och var litet sarkastisk, med ett ovanligt allvar och en känslfull ton, som eljest var honom främmande. »Hur samvetsgrann är hon inte i alla detaljer, hur noga och precis. Men det tycker jag om. I hennes blå ögon glimmar geniets eld; till och med utan sin talang vore hon ett unikum i sitt slag, en flicka som vore värd ett studium! — Emedan hon känner sig sann och äkta, är hon full af tillförsigt och åstadkommer något stortadt utan att bekymra sig om andras omdöme. En blandning af tillbakadragandet och hängifvenhet, af sorgsenhet och lustighet; hon har i sin blick något mystiskt och samlat, som är så äkta nordiskt.» —

»Du blir ju helt poetisk!» utbrast fru Fanny med den lifliga fransyskans hjärtliga skratt.

»Det kommer sig deraf», återtog hennes man, »att blotta närheten af denna underbara flicka berör en såsom poesi. Hon eger högaktning för sig sjelf och lever som ett helgon; det är som om hon ansåg sig för ett himelskt sändebud, hvilket genom religion och konst skall bereda folkens lycka. Derfor är hon kall och ärbär i sitt privatlif och tillåter icke sitt hjärta att låga upp af de lidelser, hvar med hon uppskakar oss på scenen.»

Fanny betraktade ett ögonblick sin man helt allvarsam men sedan brast hon ut i skratt, i det hon svarade: »Ja det är ju en lycka! ty hur skulle det annars sluta med er förtjusning i henne?» ... (Forts.)

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern

- Okt. 16 Mascagni: *På Sicilien*;
G. Marty: *Daria*.
18, 28 Verdi: *Rigoletto*. (Gilda, Maddalena, grefvinnan Ceprano, Giovanna: frkn Hesse, Edström, Lindegren, Karlsohn; Hertigen, Rigoletto, greffe af Monterone, Sparafucile, greve Ceprano, Marullo, Borsa: hrr Ödmann, Forsell, Wallgren, Svedelius, Stiebel, Mandahl, O. Strandberg.
19 Verdi: *Trubaduren*.

- 20 Wagner: *Lohengrin*.
21 G. Marty: *Daria*;
Mascagni: *På Sicilien*.
24, 27 Peterson-Berger: *Ran*. (Ran, Ingrid, Rikissa, en tärna: frkn Edström, fru Oscar, Claussen, frk. Lindegren; Valdemar, Sten Folkeson, Ulf Tuveson, Mårten Präst, Bengt, en tjänare: hrr Stockman, Selligren, Wallgren, Oscar, Ericson, Arrhenius).
25 Verdi: *Aida*.
26 Konsert. 1. Saint-Saëns: Symfoni n:o 3 med orgel och piano; 2. L. A. Bourgault-Ducoudray: *L'Enterrement d'Ophelie*; 3. Claude Debussy: *L'Après midi d'un faune*; 4. Henri Rabaud: *La procession nocturne*. Poème symphonique; 5. G. Charpentier: *Impressions d'Italie*.

Oscarsteatern.

- Okt. 16—20 Lehár: *Den glada änkan* (17te 175te gång).
21—27 Offenbach: *Hoffmans äfventyr*. Fantastisk opera, 4 akter af Jules Barbier. Öfvers. af E. Wallmark. (Olympia: Antonia: frk. Osborne; Giulietta, Niklaus: frkn Grünberg, Björklund; Hoffmann: hr Schücker; Lindorff-Coppelin: Dappertutto-doktor Mirakel: hr Fr. Strömberg; André Cochenille: Pitichinazzio: Frantz: hr Ralf; Spalazzati: hr Lund; Sch'emil, Crepel, Nathanael: hrr Svensson, Bergström, Ullman; Herrmann, Mäster Luther: hrr Wickbom, Fröling.)
28 Edm. Eysler: *Skyttelisa*. Operett i 3 akter af Leo Stein och Paul Lindau.
20, 27 *Nerkingarne* (matiné).

Musikal. akademien.

- Okt. 22 Konsertföreningens 1:sta orkesterkonsert. Biträdande: pianisten, prof. Arthur de Greef. 1. Bach: Orkestersuite; 2. Liszt: Pianokonsert, A-dur; 3. Beethoven: Eroica-symfoni.
23 Konsert af K. F. U. M.-kören.
25 Konsert af professor Arthur de Greef Biträdande frk. Aurora Molander.

Vetenskapsakademien.

- Okt 17 Fransk sonataföreläsning af mr Paul Viardot. Bitr. frk. M. Ohlson: 1 Cesar Franck, A-dur; 2. G. Fauré, op 13 (dédiée à mr P. Viardot); 3. G. Leduc.
28 Konsert af frkn Eva Mudocci och Bella

Edwards. Bitr. fru
Sigr d Malmberg (sång).
29 Kamarmusiksoaré af
Aulin-kvartetten och
prof. Fr. Neruda.
Program: Beethoven.

Vasa-kyrkan.

Okt 25 Konsert af K. F. U. M.-
kören.

Djurgårds-circus.

Okt. 27 Gunnar Wenner-
berg-konsert.

Verdis »Rigoletto», som allra först uppfördes på operan i juni 1861, har såsom i förra numret omnämntes, ånyo upptagits efter mer än sex års hvilat. För den nya rollbesättningen redogjorde vi nyligen. I titelrollen har hr Forsell ett af sina förnämsta partier, hvilket väl ock gifvit anledning till repriserna. Äfven hr Ödmann kan utgöra en dragningskraft i denna opera. Af den nya besättningen torde särskildt framhållas fröken Hesses förträffliga utförande af Gildas parti; fröken Edström efterträdde också med framgång fru Jungstedt som Maddalena och öfriga rollinnehafvare fyllde väl sina platser. En annan repris är Peterson-Bergers »Ran», som senast gafs i jan. 1905, nu med delvis ny personal, i det af hufvudrollerna Ran utfördes af fröken. Edström, som förut innehade Rikissa, efterträdande fru Jungstedt, och Valdemar representerades af hr Stockman, ett parti som senast utfördes af hr Nyblom. Nya voro äfven denna gång fru Claussen som Rikissa, hr Wallgren som Ulf Tufvesson, hr Oscar som presten och hr Sellergren som Sten Folkeson, hvilka roller senast återgäfvos af resp. hrr Oscar, Söderman och Stiebel samt Sjöberg. Fru Hellström-Oscar återgaf som förr Ingrid's roll mycket förtjenstfullt, liksom den andra kvinnliga hufvudrollen hade en utmärkt framställarinna i fröken. Edström. Hr Stockman lyckades ock rätt bra med Valdemars parti, ehuru rösten stundom föreföll något svag. Om musikeus förtjenster ha vi förut yttrat oss. I det hänseendet kunna vi såsom mest anslående framhålla första aktens folkkör, andra aktens första tablå och bröllopsscenen i sista akten.

En märklig konsert på operan var den franska under mr Paul Viardots direktion. Mr Viardot, som en tid vistats här för studier beträffande svensk musik, är ej obekant för vår hufvudstad. Första gången gästade han här 1881, då han på hösten konsertade å kgl. operan med pianisten, landsmannen Raoul Pugno, senare fick man höra honom såsom deltagare i en Marteau-konsert på Musikal. akademien 1896 i november och helt nyligen gaf han en fransk sonatafton, som här nedan skall omnämnas. Den franska

konserten inleddes med Saint-Saëns' 3:e symfoni, ett ganska långt och kompliceradt verk, deri äfven orgeln — ett komponistens hufvudinstrument — och till en liten del pianot får deltaga. Af symfoniens delar anslog mest mellansatserna, Komponistens talang i orkesierbehandlingen röjde sig i det hela. Denna symfoni synes oss dock stå efter i värde A-dur-symfonien, som för tio år sedan här gafs under Saint-Saëns' ledning. De två för oss nya numren, »l'Enterrement d'Ophelie» af Bourgault-Decoudray (f. 1840, professor i musikhistoria vid Pariskonservatoriet, hekant genom operan »Thamara») samt »La procession nocturne» af Henri Rabaud (bekant genom sin kantat »Job») äro rätt melodiska och instrumenterade med fransk elegans, men föga betydande. Debussys »l'Après-midi d'un faune» är här förra året gifven och hör till de ultramoderna sakerna. Konsertens slutnummer, Charpentiers »Impressions d'Italie», uppfördes på en operans symfonikonsert 1903 och slog då som nu mycket an genom melodisk och karakteristisk, intressant instrumenterad musik. Mr Viardot har äfven på en sonatafton sträfvat att göra oss bekanta med fransk musik för violin och piano. De namn som då framfördes voro dock förut här kända genom här gifna kompositioner. Denna soaré inleddes med C. Francks nyligen här på en trio-soaré gifna sonat. Programets båda andra nummer, af G. Faurés och Lekeu, gäfvos mindre musikalisk behållning än det första. Lekeus sonat verkar till och med obehagligt genom sitt aggregat af intetsägande tonstrofer, flygande från en tonart till en annan. Intressant var emellertid mr Viardots violinspel med sin stora ton och konstnärligt utförande, hvarjemte fröken Märtha Ohlson vid flygeln gaf honom bästa medverkan.

Nyheter på Oscarsteatern, Offenbachs »Hoffmans äfventyr» och operetten »Skyttelisa», hafva operaföreställningar och mängden af konserter hittills hindrat oss att göra bekanskap med.

Konsertföreningens första abonnemangskonsert hade ett stort anlagd program och lät oss göra bekanskap med den utmärkte pianisten, A. de Greef från Bryssel. Konserten inleddes med en rätt roande uvertyr i trenne afdelningar af J. S. Bach och afslutades med Beethovens »Eroica», af hvars utförande dirigenten, hr Aulin, och hans orkester hade all heder. Mellannumret, Liszts A-dur-konsert, här ej förut spelad, gaf prof. de Greef tillfälle att ådagalägga stor konstnärlighet. Det svåra verket fick äfven å orkestrens sida en lyckad framställning men är till karaktären mera ett bullrande bravurstycke än ett underhållande musikverk. Den älskvärde pianisten besvarade publikens varma hyllning med ett extra solonummer.

På sin egen konsert ett par dagar senare hade han sedan tillfälle att infylla salong ytterligare visa sin gedigna och mångsidiga pianistiska talang genom utförande af Mendelssohns »Variations sérieuses», Beethovens »Appassionata», Schumanns »Papillons», fyra stycken af Grieg (Brad-fölget drager förbi, Albumblad; Kobold, Springdans), två af D. Scarlatti (Pastorale, Caprice), konsertetude af Liszt, Saint-Saëns' Caprice och Fuga öfver Glucks »Alceste». Slutnumret utgjordes af Saint-Saëns' variationer för 2 pianon öfver ett tema som var hemtadt från menuett-trion i Beethovens Ess-dur-sonat op. 31 n:o 3. I detta intressanta nummer understöddes han af en sin elev, fröken Aurora Molander från Stockholm, hvars lediga och artistiska spel väckte mycken uppmärksamhet. Prof. de Greef och hans elev blefvo ock efter konsertens slut varmt hyllade.

För Wennerbergs-konserten liksom öfriga ofvan anförda konserter sakna vi nu utrymme att redogöra.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Saint-Saëns' opera »Simson och Delila» har återupptagits med fru Claussen som Delila och hr Menzinsky som Simson, utförande rollen på svenska.

Musikaliska akademien höll d. 24 okt. under ordförandeskap af sin preses, kronprinsen, ordinarie månadssammankomst. Akademien beslöt ett bevilja Jenny Lind-stipendiaten John Husberg en tillfällig förlängning för ett år af stipendiets innehafvare och att samtidsigt kungöra Jenny Linds stipendium å 3,000 kr. för 1908 till ansökan ledigt. Ansökan skall före den 24 nov. vara inlemnad. Bibliotekarien, dr M. Boheman, beviljades på grund af sjukdom förlängd tjänstledighet till instundande december månads utgång, och förordnades läraren vid musikonservatoriet C. F. Hennerberg att under ledigheten upprätthålla befattningen.

Vidare beslöt akademien att såsom bidrag för åstadkommande af den tillämnade Wennerbergs-stoden i Uppsala teckna ett belopp af 300 kr., att utgå ur C. W. Bergers fond. Slutligen anmäldes gäfvor till akademiens bibliotek från fru H. Svedbom, fru J. Setterwall, hr F. J. Huss, hr Bror Beckman samt från hr K. Locher.

Förestående konserter. Violinisten frk. Elsa Wagner, som i Kristiania ofta låtit höra sig, ger konsert här i Vetenskapsakademien den 7 nov. — D. 8 nov. konserterar i Musikal. akademien violinisten Dettmar Dressel, be-

kant från sin konsert här i början af året. Hr D. biträdes af en engelsk pianist mr Herbert Fryer. — Till d. 13 nov. förbereder grefvinnan *Aina Mannerheim* konsert i Musikal. akademien, biträdd af kapellm. Armas Järnefelt. — En konsert med nordiskt program gifves den 4 nov. i Vetenskapsakademien, till förmån för den sjuka sångerskan frök. Emma Skärlén, med biträde af fru Mally Högberg, Munthe-Sandberg, frk. Märtha Ohlson m. fl.

Musikdir. Carl Bohlin har med samtliga afgifna röster valts till klockare och kantor i Gustaf Vasa-församlingen.

Fru Jungstedt, som fortfarande gästar Kristiania nationalteater såsom Orfevs, har nyligen blifvit mycket hyllad på en för henne af skådespelaresällskapet derstädes gifven fest.

Aulinska kvartetten (Tor Aulin, Gust. Molander, Chr. Sandquist och Rud. Claeson) ger under innevarande säsong i förening med professor Fr. Neruda fem kammarmusikkonserter, hvaraf den första gafs tisdagen den 29 oktober och de öfriga i december, januari, mars och april.

Programmet kommer att utgöras af en Beethoven-, en Schubert-, en Schumann-, en Brahms- och en Berwald-afton, hvarvid äfven större kammarmusikverk med blåsinstrument komma till utförande, däribland Beethovens och Berwalds Septetter och Schuberts Octett.

Som pianister komma att medverka fröknarna Johanne Stockmarr från Köpenhamn och Märta Ohlson samt hrr Wilh. Stenhammar och Knut Bäck från Göteborg.

Konserterna komma att gifvas med abonnemang.

Konsertföreningen ämnar vid tre orkesterkonserter med abonnemang, som denna säsong återstår, att bl. a. uppföra följande större orkesterverk: Bruckners symfoni nr 7, E-dur, Brahms' symfoni nr 3, F-dur, serenad af Max Reger, den sistnämnda för första gången i Stockholm. Det har lyckats föreningens styrelse att för denna säsong vidare engagera såsom solister den framstående sångerskan vid k. operan i Berlin fru Marie Götze samt Henri Marteau och Wilh. Stenhammar. Dessa konserter ega rum i Musikaliska akademien den 27 nov., 7 febr. och 17 mars.

Ny svensk opera i 4 akter, »Turan-dot» af dir. Erik Åkerberg med text af E. Wallmark lär vara af operastyrelsen antagen till uppförande. Tiden därför är ännu obestämd och premiären torde ej kunna förväntas under detta spelår. Handlingen i operan är grundad på en österländsk saga, hvarför ock stycket kräver stor dekorativ apparat.

Hr Sven Scholander, som i september varit kronprinsessans gäst på hennes villa vid Borgholm, afreste d. 21 sept. till Finland och de ryska Östersjöprovinserna, där han under 5 veckor kommer att gifva en serie visafnarnar för att sedan via Stockholm, där visafnarna gifves den 30 okt. i Vetenskapsakademiens hörsal, fortsätta öfver Köpenhamn till Tyskland, hvarest han kommer att vistas till kort före jul. Hr S. har under sommaren ökat sin förut rikhaltiga repertoar med tre helt nya program, bestående af svenska, tyska, franska och engelska sånger.

Arbetsinstitutets folkkonserter ega fortfarande rum på söndagsaftnarna och fröken Märtha Ohlson medverkar fortfarande vid dem såsom pianist. Vid en af de nu gifna konserterna upptog programmet pianotrio af Gade, sånger af Söderman, Ch. Kjerulf, Christander och Grieg samt dikter af Sehlstedt.

Kapellmästare Berg hyllas. Lunds studentkår uppvaktade söndagen d. 13 okt. kapellmästare Alfred Berg på hans 50-årsdag. Med fanor och standar tågade kåren vid 2-tiden upp till universitetets palästra, der uppvaktningen egde rum. Kårens ordförande höll här ett tal, hvori han tackade kapellmästare Berg för hvad han verkat för studentsång och musik och höjde ett lefve, besvaradt af lifliga hurrarop. Hr Berg tackade. Sedan sångföreningen sjungit några sånger, återvände kåren till Akademiska föreningen vid hvars trappa en liten konsert anordnades under anförande af kapellmästare Berg. Mycket folk hade samlats. På aftonen gafs för honom en festmiddag, hvarvid han ytterligare firades med skåltal och en stortard gäfv från studentföreningen i form af ett liförsäkringsbrev å 10,000 kronor med alla premierna inbetalta.

Violinisten Julius Ruthström har från och med i höst blifvit engagerad som första konsertmästare vid Göteborgs orkesterförenings orkester. Den förutvarande första konsertmästaren, Charles Snoeck, har mottagit ett anbud att inträda i Kaimorkestern i München.

Löjtnant Erik Elfgrén, den här kände och uppburne sångaren, som i somras vistats som kurgäst i Ems, uppträdde onsdagen den 21 aug. vid en större konsert, gifven i dervarande kursal, och anförde vi följande ur *Emser Zeitung*:

»Bland de uppträdande tillvann sig löjtnanten Erik Elfgrén från Stockholm entusiastiskt bifall för sina sånger. Hans bärkraftiga, glänsande stämma utmärkte sig genom en förträfflig skola. Särdeles tilltalades vi af utförandet af den efter stormande framropningar som extranummer gifna bekanta sången

af Schumann Die beiden Grenadiere. Vi hoppas att ofta få hälsa sångaren välkommen på vår konsertestrad.»

Lokomotivförare — operasångare. För ett år sedan började en lokomotivförare från Småland vid namn Karl Kristensson ta sänglektioner härstädes för Oscar Lejdström. När de sex månaderna vid akademien voro slut återvände hr Kristensson till sin hemort, Nässjö, och återtog sin befattning som lokomotivförare. Hela sommaren har han sålunda tjänstgjort mellan Nässjö och Jönköping och med van hand skött maskinen.

Hans röst saknar ännu styrkan, men är mjuk och varm, och sångaren eger redan ett ovanligt herravälde öfver dess nyansering. Som sagdt — ännu finnes litet att fila bort, men alla kriterier vittna om att när de 2—3 läroåren äro slut vi ega en mästare sångare till. När han derjemte har ett tilltalande yttre, bör hans plats på operascenen vara gifven.

Fröken Rodolfa Lhombino-Schenström, den svenska sångerskan, som våren 1902 debuterade på operan här som Zerlina i »Fra Diavolo», säges ha vunnit god ställning i Londons musikvärld och för nästa säsong vara engagerad för de omtyckta balladkonserterna i Queens Hall. Det lär vara meningen att hon sedan skall uppträda på Coventgarden.

Göteborg. Orkesterföreningen gaf d. 6 okt. under sin nye dirigent, herr Wilh. Stenhammar, en »inledningskonsert». Orkestern utgjordes af 50 man och programmet upptog: 1. Beethoven: Symfoni, A-dur; 2. Emil Sjögren: »På vandring», orkestersonata; 3. Wagner: Uvertyr till »Tannhäuser». Dirigenten blef rikt hyllad af publiken. Föreningen gaf sedan d. 9 och 10 konserter till minne af Grieg med biträde af fru Dagmar Möller och frk. Math. Bohle samt damkör. Programmet innehöll: uvertyren »I höst», 1:a »Peer Gynt-suiten», 3 nummer ur »Sigurd Jorsalafar» och »Foran Sydens kloster». D. 12 gafs af fru Möller, med herr Stenhammar som ackompanjatör, en romansafon, hvars program upptog sånger af Aug. Söderman och Halfd. Kjerulf. D. 7 okt. konserterade i den nya högskolebyggnadens högtidssal hrr violin. Sven Kjellström och pian. Alfred Roth. Wüllnerkonserter egde rum här d. 30 sept. och 8 okt.

Upsala. Söndagen d. 13 okt. gafs konsert af Aulinska kvartetten under medverkan af prof. Fr. Neruda och hr Salomon Smith med följande program: 1. Mozart: Stråkkvartett, C-dur; 2. Beethoven: Fem andeliga sånger; 3. J. Brahms: Stråkkvartett nr 1, B-dur.

Malmö. Direktör Auton Salmson har på hippodrom-teatern här under

oktober för fulla hus uppfört Lehárs »Den glada änkan». Hr Ranft, som från Berlin köpt rättigheten till operettens uppförande i Sverige, har protesterat emot detta företag, men herr Salmson anser sig ha full rätt dertill, emedan han fått sin »änka» direkt från Wien och Österrike ej tillhör Bernkonventionen. Herr Ranfts juridiska ombud lär därför ha afstyrkt ifrågasatt process om saken.

Från andra land.

Berlin. Den nyligen upprättade »Lortzing-operan» har upphört och fått göra konkurs.

Wien. Såsom Mahlers efterträdare som direktör vid hofoperan har kallats Felix Weingartner, som dock först med 1 jan. 1908 öfvertager platsen efter den förstnämnde.

Milano. En obekant opera af Verdi har påträffats här. Den förskrifver sig från mästarens första skapelseperiod och har troligen icke af honom varit bestämd för offentligheten.

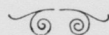
Ett och annat från musikvärlden.

Franz Liszt. Då den store pianisten på höjden af sin konstnärlighet gaf konserter i Paris, spelade han en gång så hänförande att orkestern helt enkel glömde att falla in i rätt tid endast alla blott lyssnande på hans spel.

En gång i ett stort förnämt sällskap der ryska kejsarinnan var närvarande brummade Liszt öfver att han icke blifvit inbjuden till Petersburg. Kejsarinnan förhöll sig rätt kylig mot kostnären och applåderade honom ej, hvarför ingen annan heller vågade det. Då beslöt Liszt att »hämnas» och spelade Schuberts »Ave Maria» så själfvullt och härligt, att kejsarinnan brast i gråt och bifallet blef allmänt.

Trots det att Liszt öfverallt firades som en monark, var han allt jemt mycket blygsam. Ett par månader före sin död för han till England, der hans legend »Den heliga Elisabeth» skulle utföras. Först skref han till Walter Bache: »Naturligtvis skall man uppfordra mig att spela, men jag gör det icke. Mina 75-åriga fingrar rebellera deremot; också spelar ni själf, Saint-Saëns, Rubinstein och Bülow mina kompositioner mycket bättre än jag själf.»

Franz Schubert tyckte mycket om Tarok-spelet, men var ej lika stor mästare i detta som på den lilla spinetten i det enskilda lilla rummet på »zum weissen Löwen» vid Löwengatan i Alserbach. Der satt han så belåten än vid klaveret än med korten i hand tillsammans med Schlesinger — som lät »Bertel» — så kallade man honom — vinna för att göra honom glädje. Men trots denna harmlösa underhållning, skulle den dock en gång göra dem nedstämda. Ej långt från »Weiser Löwe» befann sig Thurykapellet vid samma väg till Sechschemmilberg, öfver hvilket de aflidna sockenbarnen i Lichtenhaler fördes till den gamla Währingerkyrkogården. En dag sutto vännerna tillsammans, då man skulle begravva ett Lichtentaler barn, en ung flicka, tillhörande en familj af Schuberts bekanta. Klockorna ringde och liktåget gick förbi »Weiser Löwe», hvars båda gäster blickade ut genom fönstret, gripna af den sorgliga händelsen. Schubert blef tyst, och helt stilla skildes man åt, Hvad som nu föregick i mästarens själ — det ha vi hört i den gripande sången »Der Tod und das Mädchen» hvilken denna stund föddes af Schuberts sångmö.

Dödsfall.

Brüll, Ignaz, pianist och komponist, f. 7 nov. 1846, i Prossnitz (Mähren), afled d. 17 sept. i Wien, der han 1872—1878 var lärare vid Horaks musikinstitut och sedan 1881 artistisk meddirektör vid detsamma. Brüll är mest bekant genom sin omtyckta opera »Das goldene Kreuz» (»Guldkorset»), som i Stockholm först uppfördes 1879 och sedan återuppfördes 1895. Brüll var elev af Epstein i pianospelning och gjorde som pianist framgångsrika konsertresor. Han var en mycket produktiv komponist af operor, orkesterverk och pianosaker. Ännu förra året utkom som noviteter af honom en »Overture pathétique» (op. 98) och »Drei Intermezzi» för orkester (op. 99). Han har komponerat följande operor, utom den redan nämnda, »Die Bettler von Samarkand» (1864), »Der Landfriede» (1877), »Bianca» (1879), »Königin Mariette» (1883), »Das steinerne Hertz», sagoopera (1888), »Gringoire» (München 1892), »Schach dem König» (München 1893), »Gloria» (Hamburg 1896), »Der Husar» (Wien 1898). Af andra kompositioner kunna nämnas en Symfoni, tre Orkestersonater, uvertyr till »Macbeth» och jaktuvertyren »Im Walde», två pianokonserter, Rhapsodie för piano och orkester, en Violinkonsert, 2 Violinsonater, en Violoncellsonat, en Trio, Suite för piano och violin, Sonat och 4 Suiten för piano samt flere pianostycken, sånger och körer.

Clauss-Szarvady, Wilhelmine, utmärkt pianist, född 13 dec. 1834 i Prag, har under september månad aflidit i Paris. Lärjunge af Proksch hade hon sedan 1852 vistats i Paris och gifte sig 1857 med Fr. Szarvady. Hon har i den franska hufvudstaden förtjänstfullt odlat den klassiska tyska musiken och verkat som lärarinna.

Hermann, Friedrich, professor, violinist, f. 1 febr. 1828 i Frankfurt a. M., † i sept. i Leipzig. Han studerade 1843—46 vid Leipzig-konservatoriet och inträdde 1847 i dess lärarekollegium som violinlärare. Han har mest gjort sig känd såsom bearbetare och utgifvare af en mängd klassiska tonverk för stråkinstrument med eller utan piano (se Peters-katalogen). Som tonsättare är han bekant hufvudsakligen för några lyckade violin-kompositioner (Terzett för 3 violiner etc.). H. blef 1883 utnämnd till k. sachsisk professor.

Kirchner, Fritz, musiklärare och komponist, f. 3 nov. 1840 i Potsdam, † derst. i maj. Lärjunge af Kullak och Wüerst var han lärare vid Kullaks akademie fr. 1864 till dess upphörande 1889. Flitig komponist har han gjort sig bekant genom instruktiva piano- och sångkompositioner.

Köstlin, Heinrich Adolf, tolog. professor, musikskriftställare, f. 4 sept. 1846 i Tübingen, † 4 juni i Cannstadt. Han var son af juristen och diktaren Reinhold K. och den af Mendelssohn högt skattade sängerskan och tonsättarinnan Josephine Lang samt fick tidigt en god musikalisk uppfostran, särskildt egnande sig åt violoncellspelet. Han vände sig sedan åt teologien, var fältpredikant under fransk-tyska kriget, höll i Tübingen vid teol. seminariet 1871—73 föreläsningar öfver musikens historia. Han verkade mycket för kyrkosången och ledde sjelf kyrkosångföreningar och blef slutligen teologie professor i Gießen 1895. En hans »Geschichte der Musik im Umriss» har utkommit i flere upplagor (5:te 1898). Han har vidare utgivit »Die Tonkunst». Einführung in die Ästhetik der Musik», »Die Musik als christliche Volksmacht», »Geschichte des christlichen Gottesdienstes», »Josephine Lang-Köstlin», etc.

Witting, Karl, f. 8 sept. 1823 i Julich, sedan 1861 verkande som musiklärare, dirigent och skriftställare i Dresden, † derst. 28 juni. W. slog sig 1847 ned i Paris som korist vid operan och tenorsångare vid Madelaine-kyrkan, blef eftersökt musiklärare och vann pris för en pianokvintett. Han har utgivit en violinskola, »Die Kunst des Violinspiels» (8 band), komponerat en violoncell-sonat, instruktiva violinsaker (operor och körverk i manuskript) m. m. och skrivit goda uppsatser i musiktidningar.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 27:de årgången, — för hvarje musikaliskt hem — utgifves 1907 efter samma plan som förut, innehållande *populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier etc.* Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å *Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln*, å posten och tidningskontor. 1 landsorten bäst å posten.

Obs.! Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgivandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklivet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklivet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.

OBS. Porträtt med biografier i N:o 1: Anton Andersen — Mark Hambourg — Dettmar Dressel; N:o 2: Minnie Tracey — Mary Olson; M:o 3: Lady Hallé; — N:o 4: Eugen d'Albert; N:o 5: Jacquet Thibaud — Lucien Wurmser; N:o 6: C. Joh. Lindberg — Julius Ruthström; N:o 7: Sigrid Lindberg — Systrarne Svärdström; N:o 8: Ellen Gulbranson (Brynhilda) — Jeanette Jacobsson; N:o 9: Joh. Brahms — Alex. Guilmant; N:o 10: Em. Wolf-Ferrari — Cally Monrad; N:o 11: R. Coward — Anna Pettersson-Norrie; N:o 12: Jos. Joachim; N:o 13: Ludw. Wüllner — Edv. Grieg; N:o 14: P. I. Tschaikowsky.

Zonminnen.

Melodiska Pianostycken.

Jubelpolonäs, Canzonetta, Gamla tider, Valse mignonne, God natt! af Fr. J. Huss. Pris 1 kr.

Säljes och rekvireras hos *Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6.*

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

Kurs i plastik samt undervisning i sång

efter den italienska sångmetoden i förening med instuderande af roller, med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

SIGNE HEBBE,
Linnégatan 78, Stockholm.

I bok- och musikhandeln finnes att tillgå

Schumann-Album

med porträtt af

Robert Schumann.

Pris kr. 1: 25.

Innehåll:

Pianostycken: *Inträde i skogen* — *Jägaren på lur* — *Fughetta* — *Småstycke* — *Fantasi-Dans* samt Sång: *Folkvisa* med svensk och tysk text.

Stipendier för Svenska tonsättare.

Ansökning om erhållande af stipendium från det å Kungl. Musikaliska Akademiens stat uppförda reservationsanslag äfvensom angående förlängning af sådant stipendium ställes till Kungl. Maj:t och inlemnas till Akademien före nästinstundande December månads utgång.

Stipendium utgår med minst 1,000 och högst 2,000 kronor om året.

Vill sökanden använda stipendiet till utrikes studier, bör ansökningen innehålla uppgift å ändamålet med resan, den tid sökanden anser dertill nödig och de orter han under samma resa ämnar besöka.

Ansökningen skall vara åtföljd af:

1:o prestbetyg;

2:o musikaliska kompositioner af sökanden.

I öfrigt hänvisas till Kungl. Brefvet den 2 Febr. 1894, hvilket finnes tillgängligt hos Akademiens Sekreterare.

Stockholm den 24 Oktober 1907.

Å Kungl. Musikaliska Akademiens vägnar:

GUSTAF.

(2 977)

Karl Valentin.

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97. Kammakaregatan 6, 1 tr öfv. gården. Frans J. Huss.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kongl. Hölle-variantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl — Orglar: från Mason & Hamlin's världsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,

13 Malmstinsgatan 13, Stockholm.

INNEHÅLL:

Ernst von Dohnányi (med porträtt). — Elsa Stenhammar och hennes folkvises-aftnar (med porträtt). — Alfred Reisenauers kompositioner. — Mozarts 7:de violinkonsert återfunnen. — Några ord om d:r Ludwig Wülner med anledning af hans konserter i Göteborg, af H.-t. — Roger och Jenny Lind. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten samt från andra land. — Dödsfall. — Annonser.